

■ Anna Fijas,
Kierownik Projektów, Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cités”

Rozwój umiejętności energetycznych

Idea czy konieczność?

Umiejętność właściwego korzystania z energii wiąże się z posiadaniem pewnego zasobu wiedzy, która właściwie zrozumiana i zastosowana może pomóc jednostkom i społecznościom podejmować świadome decyzje w tym zakresie. Tej zimy ceny energii i poziom jej zużycia stały się jednymi z najczęściej pojawiających się tematów w czołówkach gazet i stron internetowych. Tematem dyskusji powinno być jednak nie tyle rozważanie o rosnących kosztach związanych z energią, ile raczej alfabetyzacja energetyczna, czyli rozpowszechnianie sprawdzonej wiedzy o tym, skąd pochodzi energia, której używamy i jakie ów fakt ma przełożenie na różne aspekty naszego życia.

Efektywność energetyczna stała się zatem nie tylko ważnym narzędziem służącym do walki ze zmianami klimatycznymi, ale także ściśle łączy się z oszczędzaniem pieniędzy w domowym budżecie. Czy bycie efektywnym energetycznie oznacza również, że jest się efektywnym finansowo? Czy warto inwestować w efektywność energetyczną? Odpowiedź powinna być oczywista, choć wciąż jeszcze powszechna świadomość w tym zakresie pozostaje na bardzo niskim poziomie. W wyniku tego coraz częściej w gospodarstwach domowych pojawia się zjawisko ubóstwa energetycznego, a w konsekwencji muszą one wybierać pomiędzy drastycznym ograniczeniem zużycia energii, obniżającym ich komfort życia, a zapłatą rachunków za energię, czy innymi podstawowymi wydatkami - np. na jedzenie, czy opiekę zdrowotną.

Współczesny styl życia wiąże się często ze wzrostem zużycia energii w celu osiągnięcia coraz wyższego standardu. Ponieważ potrzebujemy energii do wszystkiego, co robimy, a jej źródła na Ziemi są ograniczone, konieczne jest racjonalne korzystanie z nich, a przede wszystkim zastąpienie paliw kopalnych odnawialnymi źródłami energii. Zasoby, jakimi dysponujemy są potrzebne nie tylko teraz, ale i w perspektywie najbliższych lat, gdyż musimy brać pod uwagę także potrzeby energetyczne przyszłych pokoleń. Mądre i racjonalne korzystanie z energii staje się obowiązkiem nas wszystkich, jednak aby sumiennie go wypełniać, konieczne jest kształcenie się i stosowanie zdobywanej wiedzy na co dzień.

Poprawiając efektywność energetyczną naszych gospodarstw domowych, np. poprzez lepszą izolację ścian, czy dachu oraz sprawniejszy system grzewczy, wpływamy bezpośrednio na obniżenie rachunków za energię. Życie w bardziej zrównoważony sposób nie zawsze musi wiązać się ze zwiększeniem wydatków na rzecz remontów, czy działań termomodernizacyjnych. Czasem wystarczą ma-

łe działania, czy zmiana codziennych nawyków, które często stanowią podstawę długoterminowej i stałej zmiany. Ich budowanie oraz ciągłe poszerzanie wiedzy sprawiają, że stopniowo coraz

” Mądre i racjonalne korzystanie z energii staje się obowiązkiem nas wszystkich

więcej pozytywnych i skutecznych rozwiązań znajduje swoje zastosowanie w praktyce. Dotyczą one funkcjonowania naszych gospodarstw domowych, jak również naszego stylu życia. Efekty stają się widoczne dzięki regularności ich realizacji, co skutkuje pozytywnymi zmianami dla naszego portfela, ale też dla społeczeństwa i środowiska.

Prawidłowe funkcjonowanie gospodarstwa domowego jest nieodłącznie związane z codziennym użytkowaniem mediów: energii elektrycznej, energii cieplnej oraz zużyciem wody. Jakie działania każdy z nas może wprowadzić, aby ograniczyć ich zużycie? Już zmniejszenie temperatury w poszczególnych pomieszczeniach o każdy jeden stopień Celsjusza pozwala ograniczyć zużycie energii cieplnej aż o 6%. Właściwą regulację temperatury umożliwią zainstalowane na grzejnikach zawory termostatyczne lub elektroniczne termostaty. Odstąpienie kaloryferów umożliwia lepszy przepływ ciepła w pomieszczeniu, zaś zastąpienie ich meblami, czy firankami blokuje nawet do 5% energii. W przypadku oświetlenia domowego regularne odkurzanie, czyszczenie i konserwacja lamp pomoże nie tylko zapewnić odpowiedni komfort wizualny, ale i zaoszczędzić energię. Zanieczyszczone oprawy mogą zmniejszyć poziom natężenia oświetlenia nawet o 20-50%. Wyłączaj sprzęt, którego aktualnie nie używasz. Pamiętaj, że urządzenia w trybie „stand-by” nie są całkowicie wyłączone i nadal przepływa przez nie prąd. Nie wkładaj też do lodówki ciepłych posiłków - w celu ich schłodzenia lodówka musi pobrać więcej energii. Wprowadzenie zapro-

ponowanych rozwiązań i jeszcze wielu innych niskonakładowych lub bezkosztowych działań może przyczynić się do zmniejszenia zużycia energii nawet do 60% w gospodarstwie domowym.

To tylko ułamek wiedzy, która pozwoli nam na bardziej świadome korzystanie z energii. O czym jeszcze więc powinniśmy się dowiedzieć i czego powinniśmy się nauczyć? Badanie ankietowe przeprowadzone w 2022 r. wśród młodych dorosłych, dotyczące poziomu ich umiejętności energetycznych, wyróżnia 4 najważniejsze luki zidentyfikowane w grupie Polaków w wieku 29-39 lat:

- brak wiedzy na temat dokumentów strategicznych takich jak Europejski Zielony Ład, czy dyrektyw krajowych dot. energii,
- małe zainteresowanie dyskusjami nt. wykorzystania i produkcji energii,
- niska świadomość na temat wpływu, kosztów i zwrotu z inwestycji w dziedzinie energii w gospodarstwach domowych,
- brak znajomości trendów i innowacji dotyczących zrównoważonego stylu życia.

Wnioski te pochodzą z badania przeprowadzonego w ramach międzynarodowego projektu EL-Practice (*Alfabetyzacja energetyczna - praktyczne szkolenia na temat zrównoważonego zużycia energii dzięki zmianie zachowań*). Pozwoliło ono ocenić poziom umiejętności energetycznych wśród młodych dorosłych, czyli osób w wieku 29-39 lat, które tworzą swoje gospodarstwa domowe. Dla czego wybrano taką grupę docelową? Ich długoterminowe decyzje, oparte na posiadanej wiedzy dot. energii stanowią fundament do tworzenia zrównoważonego społeczeństwa w przyszłości. Poszerzanie wiedzy i wprowadzanie nowych

Fot. Pixabay

nawyków przyczynia się także do zwiększenia ich pewności siebie, prowadząc do kształtowania u nich odpowiedzialności za swoje wybory życiowe.

”

Poprawa efektywności energetycznej to droga, którą nie musimy iść sami

Wiedza z zakresu zrównoważonego wykorzystania energii odgrywa ważną rolę w życiu młodych ludzi. Coraz częściej osoby te chcą poszerzać swoją wiedzę, aby stać się bardziej świadomymi obywatelami. Wiedzą, że zmiana klimatu stanowi prawdziwe zagrożenie dla społeczeństwa, a zmiana nawyków

może przynieść im wymierne korzyści. Poprawa efektywności energetycznej to jednak droga, którą nie musimy iść sami. Dostępnych jest wiele programów

dofinansowujących, ulg podatkowych, czy innych instrumentów wspierających ten proces.

Wszystkie te aspekty, począwszy od zużycia energii, inwestycji, zachęt finansowych, czy wprowadzania pozytywnych zachowań i nawyków związanych z energią - to tematy interaktywnego kursu on-

line, który jest opracowywany w ramach projektu EL-Practice i który już w tym roku będzie dostępny dla wszystkich zainteresowanych. Umożliwi on użytkownikom poszerzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie energii. Będzie to także narzędzie służące do promowania i kształtowania wśród młodych ludzi zmian nawyków, związanych z efektywnym wykorzystywaniem energii, prowadzących do współdziałania na rzecz bardziej zrównoważonej Europy. □

Zapraszamy do śledzenia strony internetowej projektu (<http://www.el-practice.eu/pl/>), gdzie zamieszczone będą informacje o opracowywanych materiałach szkoleniowych.

Współfinansowane przez
Unię Europejską

